

Zdanění digitální ekonomiky

Informační podklad k:

- sdělení Čas zavést moderní, spravedlivou a účinnou normu v oblasti zdanění digitální ekonomiky;
- návrhu směrnice, kterou se stanoví pravidla týkající se zdanění právnických osob v případě významné digitální přítomnosti;
- návrhu směrnice o společném systému daně z digitálních služeb jako daně z příjmu z poskytování určitých digitálních služeb; a
- doporučení Komise týkající se zdanění právnických osob v případě významné digitální přítomnosti

Podklad k dokumentům Rady č. 7418/18, 7419/18, 7420/18 a 7421/18
červen 2018
zpracoval: Radek Píša

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 4
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 5
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 6
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 6

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Zdanění digitální ekonomiky	Typ řady: interní
Zpracoval: Píša, R.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentům č. 7418/18, 7419/18, 7420/18 a 7421/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: červen 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Digitální ekonomika; digitální služby; daň; zdanění	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě - Čas zavést moderní, spravedlivou a účinnou normu v oblasti zdanění digitální ekonomiky
KOM(2018) 146 v konečném znění, kód Rady 7418/18

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla týkající se zdanění právnických osob v případě významné digitální přítomnosti
KOM(2018) 147 v konečném znění, kód Rady 7419/18
Interinstitucionální spis 2018/0072/CNS

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Rady o společném systému daně z digitálních služeb jako daně z příjmu z poskytování určitých digitálních služeb
KOM(2018) 148 v konečném znění, kód Rady 7420/18
Interinstitucionální spis 2018/0073/CNS

DOPORUČENÍ

Doporučení Komise ze dne 21. 3. 2018 týkající se zdanění právnických osob v případě významné digitální přítomnosti
C(2018) 1650 v konečném znění, kód Rady 7421/18

- **Právní základ:**

Článek 115 Smlouvy o fungování Evropské unie. (KOM(2018) 147)
Článek 113 Smlouvy o fungování Evropské unie. (KOM(2018) 148)

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

22. 3. 2018

- **Procedura:**

Zvláštní legislativní postup. U obou návrhů směrnic se aplikuje podle čl. 113 a 115 SFEU zvláštní legislativní postup – o těchto předpisech tedy bude rozhodovat výlučně Rada, byť po konzultaci s Evropským parlamentem, a k jejich přijetí je vyžadován souhlas všech členských států.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 12. dubna 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 9. a 22. května 2018 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Bude doplněno na základě projednání ve výboru. Dánský a irský parlament již notifikovaly Radu, že podle jejich názoru porušují princip subsidiarity obě navržené směrnice.

- **Odůvodnění a předmět:**

Předkládané dokumenty se snaží vypořádat s otázkou problematického zdaňování velkých poskytovatelů digitálních služeb. Navrhuje se tak upravit pomocí dvou směrnic daňovou politiku v této oblasti. Návrhy směrnic 1) rozšiřují možnosti zdaňovat poskytovatele digitálních služeb pomocí daně z příjmu, i když tito poskytovatelé nemají v zemi tzv. stálou provozovnu, a 2) zavádí „dočasnou“ daň z obrátu ve výši 3 % z určitých digitálních služeb.

- **Obsah a dopad:**

Předkládanou úpravu digitálního zdanění tvoří balíček čtyř dokumentů. **Sdělení** s názvem „*Čas zavést moderní, spravedlivou a účinnou normu v oblasti zdanění digitální ekonomiky*“ tvoří ke zbylým třem dokumentům jakousi průvodní zprávu a vysvětluje důvody vedoucí k předložení legislativních návrhů. Za zásadní pokládá nadnárodní charakter digitálních služeb, díky němuž nejsou velcí poskytovatelé těchto služeb v řadě zemí podrobena daním z příjmů, přestože v těchto zemích svoje služby nabízejí. V současnosti je totiž jednou z podmínek pro výběr daně z příjmů status tzv. **stálé provozovny**.

Pojem stálé provozovny je technickým pojmem daňového práva, který lze ukázat na současné české aplikaci – jde o § 22 odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů:

„(2) Stálou provozovnou se rozumí místo k výkonu činností poplatníků uvedených v § 2 odst. 3 a § 17 odst. 4 na území České republiky, např. **dílna, kancelář**, místo k těžbě přírodních zdrojů, **místo prodeje** (odbytiště), **staveniště**. (...)“

Současná úprava tak nepokrývá situace, kdy v České republice velcí poskytovatelé digitálních služeb sice působí, ale nemají stálou provozovnu. Z činnosti v České republice by sice měli tito poskytovatelé odvádět daň v místě stálé provozovny, tu však volí s ohledem na další daňovou optimalizaci.

Sdělení uvádí, že průměrné zdanění zisku u poskytovatelů digitálních služeb je tak 9,5 %, ve zbytku podnikatelských subjektů jde o 23,2 %. Jako náprava tohoto stavu je navržena dvojice řešení.

Prvním z nich je návrh směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla týkající se zdanění právnických osob v případě významné digitální přítomnosti („**návrh směrnice o významné digitální přítomnosti**“). Jeho cílem je rozšířit úzkou definici stálé provozovny tak, aby pokryla část digitálních služeb. Pro tuto oblast služeb používá návrh termín **významná digitální přítomnost**. Návrh směrnice tak v čl. 4 stanovuje, že významnou digitální přítomnost (a tedy i stálou provozovnu) má poskytovatel digitálních služeb, pokud ve zdaňovacím období:

- příjmy z poskytování digitálních služeb v jurisdikci dosáhnou 7 mil. euro;
- počet uživatelů digitální služby přesáhne 100 000;
- počet obchodních smluv na poskytování digitálních služeb dosáhne 3 000.

Do těchto počtů se přitom podle čl. 3 odst. 9 návrhu směrnice mají počítat i výsledky dosažené tzv. přidruženým podnikem ve smyslu návrhu směrnic o společném konsolidovaném základu daně z příjmů právnických osob (tzv. CCCTB). Tento model rozšíření stálé provozovny je navrhován jako trvalý.

Druhým navrhovaným řešením obsaženým v návrhu směrnice Rady o společném systému daně z digitálních služeb jako daně z příjmu z poskytování určitých digitálních služeb („**návrh směrnice o společném systému daně z digitálních služeb**“) je zavedení „dočasné“ daně z digitálních transakcí. Návrh v odůvodnění přiznává potřebu řešit v budoucnu otázku zdanění digitálních služeb na globální úrovni. Protože však nedochází k nalezení globálního konsenzu, rozhodla se Evropská komise předložit tento „prozatímní“ návrh. Jeho podstatou je zavedení obrátové daně ve výši 3 %

z digitální služby v určité zemi, pokud jsou splněna některá další kritéria. Tímto způsobem má být podle čl. 3 návrhu zdaňováno umístování **reklamy na digitálním rozhraní** (primárně na internetu), **zprostředkování sociálních služeb** a předávání dat shromážděných o uživateli a jimi generovaných.

Osobou povinnou k dani pak má být podle čl. 4 osoba s celkovými celoročními příjmy přes 750 mil. euro nebo s celkovou výší zdanitelných příjmů v EU za rok přes 50 mil. euro.

Určitým problémem spojeným s návrhy může být fakt, že navržené rozšíření pojmu stálá provozovna může být v rozporu se smlouvami o zamezení dvojího zdanění, uzavřenými jednotlivými členskými státy. Ty mohou obsahovat vlastní závazné definice tohoto termínu. Komise tak v posledním, čtvrtém dokumentu – **doporučení**, členské státy nabádá, aby svoje smlouvy týkající se zamezení dvojího zdanění upravily tak, aby nebyly s navrhovanou úpravou v rozporu.

Obě navržené směrnice obsahují lhůtu pro transpozici do 31. prosince 2019, transpoziční předpisy pak mají nabýt účinnosti k 1. lednu 2020.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

Přijetí směrnic by si vyžádalo velmi zásadní novelizaci daňových předpisů, zejm. zákona o daních z příjmů a daňového řádu. Dopad na státní rozpočet by byl pozitivní v případě obou směrnic, v obou případech by rozpočet získal dodatečné daňové příjmy od společností, které dosud příjmy v České republice nezdaňují (typu Google a Facebook). Na druhou stranu v České republice nesídlí žádná společnost, která by mohla být navrhovanými směrnicemi poškozena (byť v Brně působí velká pobočka IBM a pobočky několika dalších společností, např. Red Hat). Podle stanoviska vlády nicméně daňové dopady nelze předvídat a mohou být negativní, pokud jde o směrnici o významné digitální přítomnosti (důvody nejsou rozebrány, lze se domnívat, že vláda považuje potenciál ztrát daní např. z pobočky IBM za větší, než by byly dodatečné daňové příjmy od společností typu Facebook a Google – takový závěr však není nijak dokládán). Podle stanoviska vlády pak mohou být dopady mírně pozitivní, pokud jde o směrnici o společném systému daně z digitálních služeb.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda se domnívá, že o podobě termínu stálá provozovna stále neproběhla dostatečná diskuse. Navíc v roce 2020 má OECD publikovat sadu doporučení pro tuto oblast a nová pravidla by s ní měla být v souladu. ČR tedy bude prosazovat, aby řešení pojmu stálá provozovna nebylo omezeno na Evropskou unii. ČR také nepodporuje výlučné zdaňování ve státu zdroje příjmů, protože je v rozporu se současnou smluvní politikou. Podle názoru vlády jsou některá kritéria příliš schématická, např. 100 000 uživatelů může mít v jednom členském státě podstatně jiný obsah, než v jiném (Německo vs. Estonsko). Dopad na české veřejné rozpočty je podle vlády nejistý, některé země profitují z nízké daňové zátěže (z kontextu včetně ČR). Vláda také podotýká, že daná problematika nesouvisí s daňovými podvody, ale s alokací daňového výnosu do určitých zemí.

Vláda považuje termín transpozice za nereálný a bude usilovat o prodloužení alespoň na 24 měsíců. Za předčasné považuje navázání „přidružených podniků“ podle návrhu CCCTB, protože jde o provázání se směrnicí, jejíž návrh dosud není známý.

Taktéž rezervovaně se vláda staví k návrhu směrnice o společném systému daně z digitálních služeb. Obratový charakter daně považuje vláda za spíše nespravedlivý. Návrhu navíc hrozí další nepředvídatelné změny. Vláda trvá na tom, že tento způsob zdanění může být jen přechodnou a krátkodobou variantou. Problém také představují některé relativně vágní definice.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Stanovisko Evropského parlamentu má v této záležitosti jen konzultační povahu. Návrhy byly nicméně přikázány Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti (gesční výbor) a Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitele, jakož i Výboru pro právní záležitosti. Přípravným orgánem Rady je Pracovní skupina Rady pro daňové otázky. Rada projedná návrhy ve složení ministrů financí (ECOFIN).

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 6. 6. 2018 a usnesením č. 98 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. bere na vědomí

sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě – Čas zavést moderní, spravedlivou a účinnou normu v oblasti zdanění digitální ekonomiky /kód dokumentu 7418/18, KOM(2018) 146 v konečném znění/,

návrh směrnice Rady, kterou se stanoví pravidla týkající se zdanění právnických osob v případě významné digitální přítomnosti /kód dokumentu 7419/18, KOM(2018) 147 v konečném znění/,

návrh směrnice Rady o společném systému daně z digitálních služeb jako daně z příjmu z poskytování určitých digitálních služeb /kód dokumentu 7420/18, KOM(2018) 148 v konečném znění/,

doporučení Komise ze dne 21. 3. 2018 týkající se zdanění právnických osob v případě významné digitální přítomnosti /kód dokumentu 7421/18, C(2018) 1650 v konečném znění/;

2. souhlasí s rámcovou pozicí vlády ČR k těmto dokumentům.